

AZ OKLEVELES KÖNYVVIZSGÁLÓI KÉPZÉSI PROGRAM TANTÁRGYI KÖVETELMÉNYEI

A JOGI ISMERETEK modul vizgakovetelményei

Az okleveles könyvvizsgálói képzés Jogi ismeretek modul vizsgáján a könyvvizsgálói képzési programba felvett hallgatónak arról kell számot adnia, hogy e vizgakovetelményekben meghatározott tárgyköröknek alapos elméleti ismerője, az ilyen felkészültsége birtokában a hazai jogterületeken megfelelő jogalkalmazói készséggel, kellő jártassággal rendelkezik.

A szóbeli vizsga keretében a hallgatónak a társasági jognak a társasági formákkal, azok alapításával, átalakulásával, megszűnésével, a pénzügyi beszámolást érintő rendelkezéseivel, a polgári és büntetőjognak a könyvvizsgálattal kapcsolatba hozható előírásairól kell számot adnia. E mellett a hallgatónak ismernie kell a hitelintézetekről, a tőkepiacról, az államháztartásról és az önkormányzatokról szóló törvénynek a pénzügyi beszámolással, a könyvvizsgálattal kapcsolatos rendelkezéseit.

A könyvvizsgálói képzés megszerzéséhez elengedhetetlen, hogy a vizsgázó tisztában legyen az európai uniós jogalkotás elveivel, a jogszabályok hierarchiájával és a beszámoló-készítést, a könyvvizsgálatot érintő legfontosabb uniós jogszabályokkal.

A hallgatónak ismernie kell a jogszabály szerinti könyvvizsgálatra vonatkozó uniós szabályozást és annak implementációjára született hazai törvényt.

A fentiekre alapozva a hallgatónak a Jogi ismeretek tantárgyból a szakismeretek terén azt kell bizonyítania, hogy olyan megalapozott elméleti és gyakorlati tudása van, amely a könyvvizsgálói és egyéb feladatai ellátásához képessé teszi a szakszerű, határozott jogalkalmazásra, jogértelmezésre.

1. A könyvvizsgálói tevékenység végzéséhez szükséges ismeretek

A jogszabály szerinti könyvvizsgálói tevékenység szabályozottsága a könyvvizsgálatról, a könyvvizsgálói kamaráról és a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló törvény alapján. A Magyar Könyvvizsgálói Kamara jogállása, hatósági és érdekképviseleti feladatai. A könyvvizsgálók és a könyvvizsgáló cégek nyilvántartásba vételének szabályai, jogok és kötelezettségek. A könyvvizsgálói

függetlenség, titoktartás és felelősség. Etikai előírások, fegyelmi eljárás. A kamarai tagok minőségellenőrzése. A közfelügyeleti rendszer és a törvényességi felügyelet szerepe, működése.

2. Jogharmonizáció az Európai Unióban

A Római Szerződés főbb jellemzői. A jogi összehangolás céljai, eszközei, alapvető követelményei az Európai Unióban. Az uniós jogszabályok rendszere, hierarchiája és a tagállami feladatok. A pénzügyi beszámolás és a könyvvizsgálat szabályozása az uniós jogszabályokban. A harmonizáció feladatai és megvalósulása Magyarországon.

3. A polgári jog

A polgári jog rendszere, célja, tárgya, alapelvei, szerepe a nemzetgazdaságban. A jogalanyok köre és a rájuk vonatkozó szabályok a polgári jogban. A jogi személyek sajátosságai. Tulajdonjog, rendelkezési jog, használati jog. A kötelmi jog általános és sajátos szabályai. Szerződéskötés, teljesítés, megszűnés, elévülés, tartozásátvállalás. A szerződések fajtái. Szindikátusi szerződés, lízing szerződés, vagyonekezelési szerződés, franchise főbb jellemzői.

4. Társasági jog

A gazdasági társaságok közös szabályai (a gazdasági társaság alapítása, a vezető szervekre, vezető tisztségviselőkre vonatkozó szabályok, hitelezővédelem, befolyásszerzés, a gazdasági társaságok átalakulása, megszűnése).

Az egyes gazdasági társaságokra (betéti társaság, közkereseti társaság, korlátolt felelősségű társaság, zártkörűen és nyilvánosan működő részvénytársaság), szövetkezetekre vonatkozó sajátos szabályok és követelmények.

A cégtörvény főbb rendelkezése (a Cégbíróság, cégszolgálat, a cégjegyzék, törvényességi felügyelet, végelszámolás).

5 . A tőkepiac szabályozottsága

A tőkepiac szabályozottsága, értékpapír- és árutőzsdéi ügyletekre vonatkozó szabályok. Befektetési alapok, alapkezelők. Az értékpapírok nyilvános forgalomba hozatala, a kibocsátó tájékoztatási kötelezettsége, a befektetési szolgáltatási tevékenység, befektetési alapok, a tőzsde, tőkepiaci tevékenységet folytató szervezetek könyvvizsgálata, a felügyeleti ellenőrzés.

6. Pénzügyi intézmények

A hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások. A pénzügyi intézmények engedélyezése, tulajdonjogának gyakorlása, irányítás és ellenőrzés rendszere. A pénzügyi intézmények kockázata, kockázatvállalása. A belső ellenőrzési rendszer és a könyvvizsgálat sajátos előírásai.

7. A végelszámolás, a csődeljárás és a felszámolási eljárás

Végelszámolás szabályai. A csődeljárás és a felszámolási megindítása, vagyonfelügyelő, egyezség az eljárásban. Egyszerűsített felszámolási eljárás. A felszámolás befejezése.

8. Az államháztartás

Az államháztartás rendszere, alrendszerei. A államháztartás gazdálkodásának alapelvei. A központi költségvetés bevételei és kiadásai. Az elkülönített állami pénzalapok, a helyi önkormányzatok és a társadalombiztosítás költségvetése. A költségvetési szervek rendszere és gazdálkodása. Az államháztartás pénzügyi ellenőrzésének keretei.

9. Non-profit gazdálkodás

Non-profit gazdasági társaságokra és egyéb non-profit szervezetekre vonatkozó szabályok. Az alapítás, a gazdálkodás, a megszűnés szabályozottsága, a beszámolás és az ellenőrzés jellegzetességei.

10. A büntetőjog

Bűncselekmény fogalma (szándékosság és gondatlanság). A gazdasági és a pénzügyi bűncselekmények fajtái, büntetőjogi szankciói. A pénzmosás fogalma és a pénzmosás elleni intézkedések. Ügyfél-átvilágítás, bejelentési kötelezettség. A pénzmosás elleni intézkedések szabályozottsága.

11. A munkajog

A munkajog alapvető jogforrásai. A munkajog főbb alapelvei, továbbá alanyai. A munkaszerződéssel szembeni követelmények. A munkaviszony, a közalkalmazotti, valamint a köztisztviselői jogviszony létesítése, megszűnése, megszüntetése. E három jogviszony sajátosságai a munkaidő és a pihenőidő, a munka díjazása, a fegyelmi felelősség terén. A kártérítési felelősség a munkajog alanyainál. A vezetőállású dolgozók sajátos munkajogi helyzete. A munkaügyi vita előírásai.

12. A társadalombiztosítási jog

A társadalombiztosítási jogszabályok személyi hatálya. Az ellátási rendszerek és jellemzőik. A járulékfizetési kötelezettségek. Az igénybejelentés és igényérvényesítés rendje. A felelősségi előírások.

Az ADÓZÁSI ISMERETEK modul vizsgakövetelményei

Az okleveles könyvvizsgálói képzés Adózási ismeretek modul vizsgáján a könyvvizsgálói képzési programba felvett hallgatónak arról kell számot adnia, hogy ezen vizsgakövetelményben meghatározott tárgyköröknek alapos elméleti ismerője, és felkészültsége birtokában a magyar adózási kérdésekben megfelelő alkalmazói készséggel, kellő jártassággal rendelkezik.

A könyvvizsgálói képzés megszerzéséhez elengedhetetlen, hogy a vizsgázó ne csak a hazai, hanem az Európai Unió adózási szabályainak, adóharmonizációs törekvéseinek elveivel és előírásaival is tisztában legyen.

A fentiekre alapozva a hallgatónak az Adózási ismeretek tantárgyból azt kell bizonyítania, hogy adózási kérdésekben olyan megalapozott elméleti és gyakorlati tudása van, amely a könyvvizsgálói és egyéb feladatai ellátásához képessé teszi a vizsgált társaságok adózási kérdéseinek értelmezésére. A hallgatónak megfelelő áttekintéssel kell rendelkeznie a hazai adó és támogatási rendszer alapjairól, főbb elemeiről, az adóalanyok és adóztató szervezetek jogairól és kötelezettségeiről.

1. Az adóztatás általános célja, alapelvei

A magyar adórendszer kialakulása. Adózási alapfogalmak (alanya, tárgya, alapja, mértéke, mentesség, kedvezmény, támogatás), az adók jellemzői, felosztásuk, csoportosításuk, jellegzetességük. Az adók rendszerezése, típusai. A központi költségvetés főbb bevételei és kiadásai. Az önkormányzatok bevételeinek és kiadásainak főbb tételei. A társadalombiztosítás főbb bevételei és kiadásai. Az elkülönített pénzalapok funkció. Az adóhatóságok feladatai, hatásköre.

2. Az adózás rendje

Az adóigazgatásról szóló törvény személyi, tárgyi, területi hatálya, az adózók és adóhatóság jogai és kötelezettségei. Az adókötelezettség fogalma. Az adóhatóságok területi elhelyezkedése, szervezeti felépítése.

Bejelentési kötelezettség, adatszolgáltatás, adóbevallás. Az adó, a költségvetési támogatás megfizetésének formái, nyilvántartásuk rendszere. Adómegállapítási módozatok, az ellenőrzés formái. Jogorvoslati lehetőségek, elévülés. Az önellenőrzés és az adóhatósági ellenőrzés jogkövetkezményei. Adóigazgatási eljárás. Végrehajtási eljárás.

3. Személyi jövedelemadó

Általános jellemzői alapelvei, személyi, tárgyi, területi hatálya. Bevétel, költség, adókötelezettség, önadózás, összevont adóalap, adóalap adója, adócsökkentő kedvezmények, előlegfizetés, egyéni vállalkozók adója, különadózó jövedelmek, természetbeni juttatások.

4. Társadalombiztosítás

Társadalombiztosítási jogviszony létrejötte, megszűnése jellemzői, alapelvek, fontosabb fogalmak, biztosítottak köre, társadalombiztosítási ellátások, társas és egyéni vállalkozók járulék fizetése, egészségügyi hozzájárulás, egészségbiztosítás, nyugdíj, családi támogatások, nyugdíjpénztárak.

5. Társasági adó és egyszerűsített vállalkozói adó

Alanya, alapja, főbb adóalap növelő és csökkentő tételek, adómentességek, kedvezmények, adóelőleg. Egyszerűsített vállalkozói adó (eva), alanyai, alanyiság feltételei, az eva alapja, mértéke, nyilvántartási kötelezettség.

6. Általános forgalmi adó

Tárgyi, személyi, területi hatálya, termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás, közösségen belüli termékbeszerzés, értékesítés, termékexport, termékimport, teljesítés helye termékértékesítésnél és szolgáltatás nyújtásánál, az adó alapja és mértéke, adómentességek. Különleges adózási formák.

7. Egyéb adók és járulékok

Szakképzési és rehabilitációs hozzájárulás, munkaadói, munkavállalói, kulturális és innovációs járulék, játékadó, környezetterhelési díj és környezetvédelmi termékdíj, regisztrációs adó,.

8. Támogatások

Agrártermelést segítő támogatások: erdőkárok elhárításának támogatása, hitel kezesség vállalása és kamat támogatása, piacra jutás támogatása, szaktanácsadás és gazdálkodás eredményességét segítő támogatás, társadalombiztosítási járulék megfizetését segítő támogatás. Földalapú támogatás.

A támogatások egyéb módzatai.

9. Helyi adók

Alanyai, típusai (építményadók, telekadók, kommunális adó, idegenforgalmi adó, helyi iparüzési adó, gépjárműadó).

10. Illetékek

Területi, személyi hatálya, vagyonszerzési illeték, visszterhes vagyonátruházási, ajándékozási illeték, eljárási illeték, bírósági eljárási illeték, igazgatási és bírósági (?) szolgáltatások díja.

11. Vám

Vámunió rendszere, közösségi vámrendszer, az áru vámértéke, vámeljárások, vámfizetés helye, vám szabad területek, vámbiztosítások.

12. A jövedéki adózás

13. Adótervezés, adóoptimalizálás, adózási stratégia

A kettős adóztatási egyezmények lényege és a kapcsolódó közösségi adójogi gyakorlat. Adóalanyiség, hibrid vállalatok tervezése; a vállalkozások finanszírozásának adójogi következményei, hibrid finanszírozás; egyezményi kedvezménnyel való visszaélés, ellenőrzött külföldi társaságok, tényleges haszonhúzó igazolása; egyezményi kedvezmény érvényesítése.

14. Közösségi adózás

Közösségi bevételek, tagállami befizetések. Az adóharmonizáció alapelemei, a program ütemezése. Áfa kulcsok harmonizációja, jövedéki adók összehangolása, társasági adó alapjának egységesítése, munkaerőt terhelő kötelezettségek és biztosítási jogosultságok egységes elveinek kialakítása. Adóverseny kiküszöbölése.

Az adóztató hatalom megosztása, kapcsoló elvek; a tőkeimport és tőkeexport politika, mentesítés és beszámítás; az adóelkerülés megakadályozására irányuló módszerek, információcsere, kölcsönös egyeztető eljárás, jogsegély; az egyezmények hazai alkalmazása; OECD modellegyezmények.

A KÖZGAZDASÁGTAN ÉS PÉNZÜGYEK modul vizsgakövetelményei

A könyvvizsgálattal kapcsolatos feladatok megfelelő színvonalú ellátásához a hallgatónak ismernie kell a makro- és mikrogazdaság pénzügyi vonatkozásait, a pénzügyek helyét, szerepét, eszközrendszerét, intézményeit stb. a nemzetgazdasági és a vállalati szintű folyamatokban. A könyvvizsgálói tevékenységhez elengedhetetlen a nemzetközi pénzügyi intézményrendszer ismerete is.

A hallgatónak olyan pénzügyi ismeretekkel és közgazdasági műveltséggel kell rendelkeznie, amely alapján – többek között – képes:

- értelmezni és elmagyarázni a kormányzat gazdaságpolitikai lépéseinek a hatásait különböző pénzügyi szituációkban,
- felvilágosítást adni a hazai és a nemzetközi pénzügyi intézményrendszerrel,
- tájékoztatást nyújtani a tőzsdei követelményekről és elszámolási szabályokról,
- kifejtetni a pénzügyi piacok és a pénzügyi instrumentumok lényegét, az ügyletek dokumentálásának követelményeit,
- figyelembe venni (felismerni és mérni) a kockázatot a pénzügyi döntéseknél,
- értékelni a gazdasági szereplők stratégiai terveit, akcióit és pénzügyi pozícióit,
- tanácsokat adni különböző pénzügyi eljárásokkal és módszerekkel kapcsolatban,
- pénzügyi terveket és előrejelzéseket készíteni vállalati pénzügyi döntésekhez,
- kifejtetni a rövid- és középtávú pénzügyi menedzsment és a hosszú távú pénzügyi politika lényegét,
- pénzügyi tanácsot adni és kalkulációkat készíteni fizetésektelen, illetve speciális helyzetben lévő (átalakulás, felvásárlás stb.) gazdálkodók számára,
- kalkulációkat készíteni és elmagyarázni a származékos termékek használatát fedezhető kockázat esetén,
- tájékoztatást adni a hazai pénzügyi szektor etikai normáiról.

1. A nemzetgazdaság és annak irányítása

A nemzetgazdaság szereplői. A nemzetgazdaság reálfolyamatai, pénzfolyamatai és teljesítményei. A gazdasági növekedés és a gazdasági ingadozások. A kereslet elmélete, a termelés elmélete, a piaci szerkezetek, a termelési tényezők piaca és az általános egyensúly. A nemzetgazdaság irányítása és ebben a gazdaságpolitika, a pénzügy-politika, a szakpolitikák szerepe és ezek összefüggései. A gazdaságpolitika hatásai a piaci szereplőkre.

2. Pénzügyi alapvetések

A pénz fogalma, fajtái és funkciói. Pénzteremtés. Hitel és hitelpénzrendszer. A megtakarítások és beruházások kapcsolata és egyensúlya. Valuta- és devizaárfolyamok. Konvertibilitás és devizagazdálkodás. Az infláció és ennek szerepe a nemzetgazdasági folyamatokban.

3. Monetáris irányítás és intézményrendszere

A monetáris politika direkt és indirekt eszközei. A pénzügyi intézményrendszer fogalma és elemei. A pénzügyi szektor hazai szabályozása. Az MNB funkciói és kapcsolata az Államkincstárral. A pénzintézeti rendszer és a pénzintézetek általános jellemzői. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének szerepe és tevékenysége. Etikai normák a pénzügyi szektorban.

4. Nemzetközi pénzügyi intézmények

Nemzetközi pénzügyi intézmények és ezek kapcsolata a hazai nemzetgazdasági és pénzügyi rendszerrel (IMF, Világbank, EIB, EBRD, BIS). Az Európai Unió pénzügyi integrációi és integrációs törekvései.

5. Államháztartás

Az államháztartás és alrendszerei. A központi költségvetés és ennek kapcsolata más alrendszerekkel. Az önkormányzatok szerepe, tevékenysége és költségvetése. Az elkülönített állami pénzalapok és ezek költségvetése.

6. Bankműveletek és bankszolgáltatások

Aktív és passzív bankügyletek. A bankszolgáltatások fajtái és azok jellemzői, különös tekintettel a következőkre: fizetési forgalom és fizetési formák, váltóműveletek, lízingügyletek, faktoring, forfetírozás, kezességi és garanciális ügyletek, vagyonkezelés, befektetési és egyéb szolgáltatások.

7. Pénzügyi piacok

A pénzügyi részpiacok (pénz-, tőke-, deviza-, értékpapírpiacok), valamint azok összefüggései. Elsődleges és másodlagos piacok. A kibocsátók és befektetők szerepe a pénzügyi piacokon. A tőzsde és működése. Az értéktőzsde és árutőzsde jellemzői. A pénzügyi piacok hatékonysága. Tőzsdei műveletek, elszámolási szabályok, és beszámolási követelmények. A könyvvizsgáló szerepe és feladatai a pénzügyi piacokon.

8. Pénzügyi termékek és árazásuk

A pénzügyi termékek osztályozása. Az értékpapírok fogalma és fajtái (részvények, kötvények, állampapírok, egyéb értékpapírok). Tőzsdén forgalmazott és tőzsdén kívüli értékpapírok. A pénz időértéke és a pénzügyi termékek árazása (jelenbeli és jövőbeni érték, kamat- és hozamszámítás, diszkontálás, fix és változó kamatozású értékpapírok árfolyamszámítása).

9. Hitelintézetek

A hitelintézetek helye, szerepe, alapítása, működési feltételei. A hitelintézetek eszköz és forrás szükséglete. A hitelezési tevékenység és annak kockázata, valamint biztosítékai. Pénzpiaci ügyletek (spot, future, opciós, swap, fedezeti, arbitrázs ügyletek) és ezek kockázata. Hitelintézetek és a nemzetközi pénzügyi forgalom. Hitelintézeti tevékenységek minősítése és elemzése.

10. Befektetési vállalkozások

A befektetési vállalkozások helye, szerepe, alapítása, működési feltételei. A befektetési vállalkozások eszköz és forrás szükséglete. Befektetési tevékenységek fajtái és jellemzői (kereskedelmi tevékenység, értékpapír forgalmazás, értékpapír letét, valamint őrzés, befektetési hitelezés, halasztott pénzügyi teljesítés; határidős, opciós és swap ügyletek). A kockázati tőkealapok, valamint a befektetési alapok jellemzői. Befektetési kockázatok számítása és kezelése. A befektetési tevékenységek minősítése és elemzése.

11. Biztosítók

A biztosítók helye, szerepe, alapítása, működési feltételei. A biztosítók eszköz és forrás szükséglete. Biztosítási tevékenységek és ezek kockázata. A biztosítások fajtái (vagyon-, élet-, baleset és felelősség biztosítások; önkéntes és kötelező biztosítások; határozott és határozatlan idejű biztosítások) és ezek jellemzői. A nyugdíj- és az egészségpénztárak biztosítási (és egyéb) tevékenysége. Nemzetközi és viszontbiztosítások. A biztosítási tevékenységek minősítése és elemzése.

12. Költségvetés alapján gazdálkodó intézmények

A költségvetési intézmények helye, szerepe, alapítása és működési feltételei. A költségvetési intézmények eszköz és forrás szükséglete. Költségvetési előirányzat lényege, tartalma és jelentősége. A költségvetés végrehajtása, módosítása és finanszírozása. A költségvetési intézmények gazdálkodása. A költségvetési intézmények főbb tevékenységei és azok sajátosságai. A költségvetési intézmények tevékenységének minősítése és elemzése.

13. Vállalkozások

A vállalkozások helye, szerepe, alapítása, működése témakörökben a pénzügyi szemléletű közelítés. Pénzügyi folyamatok, pénzügyi döntések és a treasury funkció. Finanszírozási döntések. Befektetési-beruházási döntések. Befektetés és finanszírozás kapcsolata. Pénzügyi tervezés és folyó finanszírozás. Cash flow és működő tőke menedzsment. Belső és külső finanszírozás. Tőkeszerkezet. Eladósodás. Osztalékpolitika. Hozamok és kockázatok a vállalkozási gyakorlatban. A vállalkozások pénzügyi szemléletű minősítése és értékelése.

14. Gazdasági szervezetek pénzügyi átvilágítása

A pénzügyi átvilágítás célja, feladata, információs forrásai. Az átvilágítás módszerei és területei (tőkestruktúra, jövedelemtermelés, pénzfolyamatok, önfinanszírozás, hitelképesség, likviditás). A pénzügyi átvilágítások sajátosságai a hitelintézeteknél, a pénzügyi vállalkozásoknál, a biztosítóknál, a nyugdíjpénztáraknál, a költségvetés alapján gazdálkodó intézményeknél és a vállalkozásoknál.

15. Különleges helyzetek pénzügyi kezelése

A fizetéképtelenség különböző formái, a csódeljárás, a felszámolás és a végelszámolás pénzügyi vonatkozásai. Az átalakulások (átalakulás, beolvadás, összeolvadás, szétválás, kiválás) pénzügyi kezelése, mechanizmusa és értékelése.

16. Pénzügyi kockázatok

A kockázatok felismerése, fajtái, mérése, kezelése. Kockázatkezelési stratégiák, valamint mutatószámok és módszerek. A kockázatok lefedezése. A származékos termékek piaca. A fedezeti ügyletek (opciós, future, forward, swap ügyletek) alkalmazása és ezek összehasonlítása. Fedezeti pozíciók kialakítása, értékelése és a fedezeti hatékonyság számítása.

A SZERVEZÉSI ÉS VEZETÉSI ISMERETEK modul vizsgakövetelményei

Az okleveles könyvvizsgálói képzés Szervezési és vezetési ismeretek modul vizsgáján a könyvvizsgálói képzési programba felvett hallgatónak arról kell számot adnia, hogy a vezetési ismeretek körében olyan mélységű ismeretekkel rendelkezik, amelyek alapján értékelést tud adni a gazdálkodó szervezet környezetének legfontosabb elemeiről, azoknak a szervezetre gyakorolt közvetlen és közvetett hatásairól, a szervezetet alkotó irányítási-vezetési rendszerekről, a szervezetekben zajló működési folyamatok lényegéről. A hallgatónak megfelelő áttekintéssel kell rendelkeznie az irányítás-vezetés funkcióiról, folyamatairól, a vezetői döntéshozatal természetéről és alkalmazható gyakorlatairól. A hallgatónak ismernie kell a célkitűzés (tervezés) fajtáit és mechanizmusait a szervezeten belül, valamint azokat a vezetési módszereket és technikákat, amelyek javítják a vezetés és szervezet színvonalát, állapotát. Emellett a könyvvizsgálói képzési programba felvett hallgatónak megfelelő ismereteket kell szereznie a konfliktusmenedzsment, az időmenedzsment és az emberi erőforrás-menedzsment területén, valamint tárgyalási és prezentációs készségeket kell elsajátítania.

1. Vezetési alapok

A vezető szerepe a szervezetben. A vezetés szakma, tudomány, művészet. Vezetési szintek a szervezetben, vezetői képességek és fejlesztésük, vezetési specializációk azonosítása. A vezetői szerepelmélet lényege, lehetséges formái. Vezetési ismeretek rendszerezése, vezetési funkciók, az akcióközpontú vezetés tartalma.

2. Szervezet környezete

Környezet beazonosítása, a szervezet környezetének struktúrája, nemzeti és nemzetközi környezet eltérő hatásai, külső piacra lépés (globalizáció) jelentősége. Környezeti analízis. A szervezet környezetének vizsgálati módszerei, a szervezet külső és belső adottságai és vizsgálati módszerei. A szervezet irányítási-vezetési rendszere, funkciói és alkotórészei.

3. Problémamegoldás és döntéshozatal

A problémamegoldási készség fejlesztése. Problémamegoldási eszközök és technikák. Problémamegoldás a könyvvizsgálatban, az információ kezelése a problémamegoldásban. A döntéshozatal modellje, típusai, részfolyamatai és mozzanatai. A hatáskör (hatalom) gyakorlása a szervezetben. A feladat, hatáskör, felelősség összefüggései. Működési és vezetői hatáskör, hatáskör átruházás, vezetői hatáskör megsztás a szervezetben. Konfliktusmenedzsment.

4. Stratégiai menedzsment és tervezés

Stratégiai gondolkodás. A stratégiai tervezés folyamata. Módszerek és technikák a stratégiai tervezésben. A stratégiai tervek alkalmazása. Stratégiai tervezés kis és közepes vállalkozásokban. A stratégia értékelése, hatása a szervezet működésére és közvetlen környezetére. A könyvvizsgáló értékelő tevékenysége, módszerei.

5. Stratégia és szervezet

Szervezet és vezetés, szervezetek sikeres működésének kulcsszereplői. A formális és informális szervezet jellemzése. Tulajdonosi (irányító) szervezet és munkaszervezet. A tulajdonosi (irányító) szervezet szerepe, funkciói, szervezetei. A munkaszervezet vizsgálata. Tipikus szervezeti formák és értékelésük. A szervezet dinamizálása (gyakorlati módszerek). A hatékony szervezet jellemzői. Vezetői feladatok a fejlesztésben.

6. Humán erőforrás menedzsment

Az emberi erőforrás természete. Az emberi erőforrás vezetés alapjai. Motiváció és teljesítmény. Foglalkoztatás és munkaerőpiac. A munkaügyi kapcsolatok rendszere, bérfunkciók, bérmechanizmusok. Az emberi erőforrás menedzsment a szervezetben. Folyamatok, tevékenységek, munkaerő tervezés, személyzeti folyamat, oktatási folyamat, teljesítményértékelés, anyagi elismerés.

7. Kommunikáció

Kommunikáció a vezetői (könyvvizsgálói) munkában. A kommunikáció formái a könyvvizsgálói munkában, írásos, szóbeli és vizuális formák, információk, adatok gyűjtése, értékelése, a feldolgozott információk közreadása. Tárgyalási ismeretek. Vezetői időgazdálkodás. Az üzleti kommunikáció (írásos, szóbeli, elektronikus stb.) formái. A jelentéskészítés alkalmazható technikái. Prezentációs technikák.

8. Információs erőforrás-menedzsment

Az információ feldolgozás értékelése, a rendszerfejlesztés és az informatikai funkció szervezeti ellátásának módjai. Az értékelés lehetséges fázisai és módszerei. Az információ feldolgozási stratégia értékelése. Az információs rendszer értékelése a biztonság oldaláról. A vezetői információs rendszerek funkciói és támogatásának lehetőségei. Információ feldolgozás értékelése. A modul információ-technológiai ismereteket nem fed le.

9. Vezetői ellenőrzés

Ellenőrzés komplex rendszere a szervezetekben. A vezetői ellenőrzés szükségessége, formái és módszerei. A belső ellenőrzés, a belső audit szerepe és működése az ellenőrzés folyamatában. Az információ rendszer ellenőrzés szerepe és működése. A független könyvvizsgáló szerepe és működése az ellenőrzési rendszerben. A szereplők együttműködési formái, módszerei a hatékony ellenőrzési rendszer működtetésében. Szervezet/menedzsment audit módszerek és technikák.

10. Változás és konfliktus kezelése a szervezetben

A változás szükségessége a szervezetben. A változás kezelése. A változás folyamata, a folyamat alkotóelemei és alternatív modellek a változtatások irányítására. A konfliktus-menedzsment lényege, a konfliktus lehetséges előfordulása. A konfliktusok feloldásának módszerei. A könyvvizsgáló szerepe a változás és konfliktusok kezelésében.

11. Operatív feladatok vezetése

Projektek vezetése, a projekt életciklusa, erőforrás szükségleteinek meghatározása (idő, költség, személyzet). Alkalmazható technikák, módszerek. A marketing szerepe a szervezetben. A piacorientált szervezet fő jellemzői, a marketing funkció és fő tevékenységei, a piaci igények meghatározásának lehetséges formái, módszerei. A minőség biztosítása a szervezetekben, a minőség irányításának szükségessége.

12. Vezetési rendszerek és módszerek

Vezetési rendszerek, módszerek és a könyvvizsgálat összefüggései. Vezetési rendszerek alkalmazása, fajtái. Átvilágítási módszerek. A kontrolling, mint a vezetői döntéstámogatás rendszere. Szervezeti folyamatok újjászervezése (reengineering). Összemérés (benchmarking).

13. Vállalatirányítási rendszerek

Nemzetközi vállalatirányítási modellek. Az USA-beli Sarbanes-Oxley törvény előírásai. Vállalatirányítási előírások vagy ajánlások az Európai Unióban és Magyarországon.

A SZÁMVITEL ÉS ELEMZÉS modul vizsgakövetelményei

Az okleveles könyvvizsgálói képzés Számvitel és elemzés írásbeli és szóbeli vizsgáin a hallgatónak megfelelő felkészültséggel kell rendelkeznie a hazai és a nemzetközi számviteli és elemzési ismeretek elméletéről, módszertanáról és gyakorlatáról. A hallgatónak szükséges esetben képesnek kell lennie a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok gyakorlati alkalmazására. A hallgatónak elméleti és gyakorlati felkészültségéből adódóan olyan szakértelemmel kell, hogy rendelkezzen, amely alapján meg tudja ítélni, hogy az adott vállalkozásnál alkalmazott számviteli rendszer megfelel-e a számviteli törvény, a kapcsolódó kormányrendeletek és egyéb jogszabályok előírásainak. A hallgatónak képesnek kell lennie a számviteli törvény szerinti beszámolók, illetve bármilyen gazdálkodó szervezet éves, összevont (konszolidált) éves beszámolójának összeállítására, elemzésére és ellenőrzésére. A hallgatónak felkészültsége alapján képesnek kell lennie arra, hogy a számviteli szabályokat könyvvizsgálói és egyéb feladatai elvégzése során nagy biztonsággal alkalmazza, és a szabályozatlan területeken megalapozott elméleti és gyakorlati tudása alapján a számviteli törvény és a kapcsolódó kormányrendeletek szellemében járjon el.

A SZÁMVITEL ÉS ELEMZÉS modul esetében különálló résztanulmányoknak minősülnek a Számvitel magyar szabályozása [1, 2A, 3A, 4A, 5A, 6A, 7A, 8A, 9A, 10A, 11-13, 14A, 15A, 16-20, és 21A pontok], a Számvitel nemzetközi szabályozása [2B, 3B, 4B, 5B, 6B, 7B, 8B, 9B, 10B, 14B, 15B, és 21B pontok], valamint A számvitel magyar és nemzetközi szabályozásának eltérései [2C, 3C, 4C, 5C, 6C, 7C, 8C, 9C, 10C, 14C és 15C pontok] részmodulok.

1. A számvitel szabályozása

A számvitel szabályozásának gazdasági és jogi háttere. A számvitel szabályozásának elméleti alapjai. A könyvvezetés elméleti alapjai. A számviteli szabályozás hazai gyakorlatának rendszere. A számvitel mikroszintű szabályozásának célja, szükségessége, tartalma és területei.

2. A beszámolási és könyvvezetési kötelezettség

2A résztanulmány

A számvitel szabályozásának bizonylatolási előírásai. A könyvvezetési kötelezettségre vonatkozó előírások. Összefüggés a beszámolási és könyvvezetési kötelezettség között. A számviteli szabályzatok összeállításának célja és tartalma. A nyilvánosságra hozatal és közzététel szabályai. A könyvvizsgálói kötelezettséggel kapcsolatos szabályok. A beszámolási kötelezettség, a beszámoló fajtái és elemei a számviteli törvény szerint. A funkcionális pénznem megállapításának szabályai a számviteli törvény szerint. A számviteli politikák kiválasztására és változtatására, a

számviteli becslések változásainak elszámolására, valamint a hibák javítására vonatkozó szabályok a számviteli törvény szerint.

2B résztanulmány

A beszámoló fajtái és elemei a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. A funkcionális pénznem megállapításának szabályai a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. A számviteli politikák kiválasztására és változtatására, a számviteli becslések változásainak elszámolására, valamint a hibák javítására vonatkozó szabályok a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokban.

2C résztanulmány

A beszámoló fajtáira és elemeire, a funkcionális pénznem megállapítására, valamint a számviteli politikák kiválasztására és változtatására, a számviteli becslések változásainak elszámolására, valamint a hibák javítására vonatkozó előírások eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

3. Immateriális javakhoz kapcsolódó elszámolások

3A résztanulmány

Az immateriális javak tartalma és elszámolásai a számviteli törvény szerint.

3B résztanulmány

Az immateriális javak tartalma és elszámolásai a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

3C résztanulmány

Az immateriális javak elszámolásainak eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

4. Tárgyi eszközökhöz kapcsolódó elszámolások

4A résztanulmány

A tárgyi eszközök tartalma és elszámolásai a számviteli törvény szerint. A pénzügyi és az operatív lízing megkülönböztetése és elszámolásai a számviteli törvény szerint.

4B résztanulmány

A tárgyi eszközök tartalma és elszámolásai a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. Befektetési célú ingatlanok elszámolásai a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. A pénzügyi és az operatív lízing megkülönböztetése és elszámolásai a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

4C résztanulmány

A tárgyi eszközök elszámolásainak eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. A pénzügyi és az operatív lízing megkülönböztetésének és elszámolásainak az eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

5. Készletek

5A résztanulmány

A készletek tartalma és elszámolásai a számviteli törvény szerint.

5B résztanulmány

A készletek tartalma és elszámolásai a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

5C résztanulmány

A készletek elszámolásainak eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

6. Pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek

6A résztanulmány

A pénzügyi eszközök és a pénzügyi kötelezettségek fogalma és elszámolásainak sajátosságai a számviteli törvény szerint. Fedezeti elszámolások a számviteli törvény szerint.

6B résztanulmány

A pénzügyi eszközök és a pénzügyi kötelezettségek fogalma és elszámolásainak sajátosságai a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. Összetett pénzügyi instrumentumok és a beágyazott származékos termékek kezelése a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok

szerint. Fedezeti elszámolások a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. Közzétételi szabályok.

6C résztanulmány

A pénzügyi eszközök és a pénzügyi kötelezettségek fogalmának és elszámolásainak az eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. A fedezeti elszámolások eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

7. Saját tőke

7A résztanulmány

A saját tőkével kapcsolatos elszámolások sajátosságai (beleértve a tőketranzakciókat, a saját részvénnyel kapcsolatos ügyleteket és az osztalékfizetéseket) a számviteli törvény szerint.

7B résztanulmány

A saját tőkével kapcsolatos elszámolások sajátosságai (beleértve a tőketranzakciókat, a saját részvénnyel kapcsolatos ügyleteket és az osztalékfizetéseket) a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. A saját tőke és a kötelezettségek megkülönböztetése a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

7C résztanulmány

A saját tőkével kapcsolatos elszámolások sajátosságainak (beleértve a tőketranzakciókat, a saját részvénnyel kapcsolatos ügyleteket és az osztalékfizetéseket) eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

8. Céltartalékok, nem pénzügyi kötelezettségek és időbeli elhatárolások

8A résztanulmány

A céltartalékokkal, a nem pénzügyi kötelezettségekkel és az időbeli elhatárolásokkal kapcsolatos elszámolások sajátosságai a számviteli törvény szerint.

8B résztanulmány

A céltartalékokkal, a nem pénzügyi kötelezettségekkel és az időbeli elhatárolásokkal kapcsolatos elszámolások sajátosságai a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

8C résztanulmány

A céltartalékokkal, a nem pénzügyi kötelezettségekkel és az időbeli elhatárolásokkal kapcsolatos elszámolások eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

9. Árbevételek, bevételek

9A résztanulmány

Az árbevétellel, a bevételekkel kapcsolatos elszámolások sajátosságai a számviteli törvény szerint.

9B résztanulmány

Az árbevétellel, a bevételekkel kapcsolatos elszámolások sajátosságai a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. Beruházási szerződésekkel kapcsolatos szabályok a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokban.

9C résztanulmány

Az árbevétellel, a bevételekkel kapcsolatos elszámolások eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

10. Költségelszámolás, költségszámítás és költségelemzés

10A résztanulmány

A költségszámítás célja és alapjai. A költségek megfigyelésének és elszámolásának lehetőségei. Költségszámítási rendszerek. Az önköltségszámítás, az önköltségszámítási módszerek a számviteli törvény szerint. Az önköltségszámítás és a költségelszámolás kapcsolatrendszere. A költségtervezési módszerek. A költségek elemzése. Költségelszámolási eljárások.

10B résztanulmány

Az önköltségszámítás, az önköltségszámítási módszerek a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. A költségek elemzése.

10C résztanulmány

Az önköltségszámítás, az önköltségszámítási módszerek eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

11. Vagyoni helyzet elemzése

A vagyoni helyzet vizsgálata. A vagyoni helyzet vizsgálatához alkalmazott mutatószámok. A vagyonváltozás vizsgálata.

12. A pénzügyi helyzet elemzése

A pénzügyi helyzet vizsgálatának célja és feladata. A pénzügyi helyzet vizsgálatának módszerei. Likviditási mérlegek összeállítása és elemzése. A cash flow kimutatás hasznosítása a pénzügyi helyzet vizsgálata során. A pénzügyi helyzetet jelző mutatószámok. A pénzügyi helyzet változásának vizsgálata.

13. A jövedelmi helyzet elemzése

A jövedelmi helyzet elemzésének célja és feladata. A jövedelmi helyzet változásának vizsgálata. A jövedelmezőség és a hatékonyság vizsgálata. Eredményelemzés.

14. Egyéb beszámolási kérdések

14A résztanulmány

A cash flow kimutatások összeállításának elvei a számviteli törvény szerint. Kapcsolt felek fogalma, közzétételei a számviteli törvény szerint. A közbenső beszámolóra vonatkozó szabályok a számviteli törvény szerint.

14B résztanulmány

A cash flow kimutatások összeállításának elvei a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. Szegmensek szerinti információk bemutatása és az egy részvényre jutó eredmény számítása a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. Kapcsolt felek fogalma, közzétételei a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. A közbenső beszámolóra vonatkozó szabályok a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

14C résztanulmány

A cash flow kimutatások összeállításának, a kapcsolt felek fogalmának és közzététele elveinek, valamint a közbenső beszámolóra vonatkozó szabályoknak az eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

15. Az összevont (konszolidált) éves beszámoló

15A résztanulmány

Az összevont (konszolidált) éves beszámoló célja, feladata és szükségessége, az összevont (konszolidált) éves beszámoló készítési kötelezettség, a konszolidációs körök kialakítása, az összevont (konszolidált) éves beszámoló részei, formája, a konszolidált beszámoló összeállítása a számviteli törvény szerint. Tökemódszer és arányos konszolidáció.

15B résztanulmány

Az összevont (konszolidált) éves beszámoló célja, feladata és szükségessége, az összevont (konszolidált) éves beszámoló készítési kötelezettség, a konszolidációs körök kialakítása, az összevont (konszolidált) éves beszámoló részei, formája, a konszolidált beszámoló összeállítása a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint. Tökemódszer és arányos konszolidáció.

15C résztanulmány

Az összevont (konszolidált) éves beszámoló összeállításának, a tökemódszernek és az arányos konszolidációnak az eltérései a számviteli törvény és a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint.

16. Speciális helyzetek számvitelének szabályai

Devizanemek közötti áttérés szabályai. A könyvviteli rendszerek változtatásának szabályai. A társaság alapításával kapcsolatos elszámolások. Az átalakulások számviteli feladatai. A felszámolás és végelszámolás számviteli feladatai.

17. A költségvetés alapján gazdálkodó szervek éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságai

A költségvetés alapján gazdálkodó szervek számvitelére vonatkozó előírásoknak a számviteli törvény előírásaitól való lényeges eltérései.

18. A hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságai

A pénzügyi intézmények (hitelintézet és pénzügyi vállalkozás) számvitelére vonatkozó előírásoknak a számviteli törvény előírásaitól való lényeges eltérései. A hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások egyéb kötelezően előírt jelentései.

19. A biztosítók éves beszámoló készítési és könyvvezetési sajátosságai

A biztosítók számvitelére vonatkozó előírásoknak a számviteli törvény előírásaitól való lényeges eltérései. A biztosítók egyéb kötelezően előírt jelentései.

20. Az egyéb kormányrendeletek által szabályozott szervezetek éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságai

A befektetési vállalkozások, a kockázati tőkealapok, a közraktárak, a betétbiztosítási alapok és intézményvédelmi alapok, valamint a befektető-védelmi alapok, az árutőzsde, az értékpapírtőzsde és az elszámolóházak, a magánnyugdíjpénztárak, a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmények, az önkéntes kölcsönös egészség- és önszegélyező pénztárak, a Magyar Nemzeti Bank, a Magyar Államkincstár, valamint a számviteli törvény szerinti egyéb szervezetek számvitelére vonatkozó előírásoknak a számviteli törvény előírásaitól való lényeges eltérései.

21. A számvitel nemzetközi szabályozása

21A résztanulmány

Az Európai Unió irányelvei. A nemzetközi szabályozás hatása a magyar számviteli szabályozásra, a standardalkotás folyamata. A nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok alkalmazása az Európai Unióban és Magyarországon.

21B résztanulmány

A nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok létrehozásának folyamata, keretelvei.

A SZÁMVITEL-SZERVEZÉS modul vizsgakövetelményei

Az okleveles könyvvizsgálói képesítés Számvitel-szervezés modul vizsgáján a hallgatónak arról kell számot adnia, hogy könyvvizsgálói és egyéb munkája hatékony elvégzésének támogatásához megfelelő színvonalú számvitel-szervezési és információtechnológiai ismeretekkel rendelkezik. Megalapozott informatikai alapok birtokában, a hallgatónak tájékozottnak kell lennie az informatikai erőforrások üzleti alkalmazási lehetőségeiről, a tipikus üzleti alkalmazások jellemzőiről, az alkalmazásokkal szemben támasztható követelményekről.

A hallgatónak olyan elméleti és gyakorlati ismeretekkel kell rendelkeznie, amelyek képessé teszik a (profitorientált, nem hitelintézeti és/vagy pénzügyi) vállalkozás számviteli információrendszerének kialakítására, fejlesztésére, átszervezésére, minősítésére, az azokhoz szükséges felmérés, helyzetelemzés és szervezési javaslat elkészítésére. A hallgatónak alkalmasnak kell lennie az adatfeldolgozás technikai eszközrendszerének meghatározásában, az adaptációs munkák elvégzésében, a rendszer bevezetésében, működtetésében, ellenőrzésében való közreműködésre, illetve annak irányítására. A hallgatónak felkészültsége alapján alkalmasnak kell lennie információs rendszerek értékelésére, ismernie kell a számítógépes könyvvizsgálati módszereket és eljárásokat.

1. Informatikai alapok

1.1. *Adat, információ, kommunikáció, információs rendszer (IR)*

A gazdasági szervezet információs rendszerének sajátosságai. Az adat és információ minőségi jellemzői az IR nézőpontjából. Az információ haszna.

1.2. *Informatikai erőforrások és felhasználók*

Számítógép-hálózatok. A webes architektúra elemei. A szoftverek főbb osztályai. A szoftver minőségi jellemzői (ISO 9126). Néhány általánosan használt szoftver: táblázatkezelők, üzleti grafika – bemutató anyag készítése. Emberi erőforrások, felhasználók.

1.3. *Az információs rendszer menedzselése*

Szoftvermenedzselés. Szoftver-életciklus folyamatok szabvány (MSZ ISO/IEC 12207). A fejlesztési folyamat (életciklus-modellek, megközelítési módok és módszertanok). Szoftverfejlesztési megközelítési módok és módszertanok. Az üzemeltetési folyamat – informatikai szolgáltatások. Informatikai projektek működése.

2. Adatszervezés – Adatbázis-kezelő rendszerek – Adatmodellezés

2.1. Adatszervezés

Adattípusok. Összetett adatszerkezetek. Tárolási szerkezetek. Tartalom szerinti adatelérés.

2.2. Adatbázis-kezelő rendszerek

Adatbázis-konceptiók (relációs, többdimenziós). Speciális adatbázisok: online tranzakció-feldolgozó rendszer adatbázisa; az üzleti intelligencia adatbázisa – az adattárház. Adatbázis üzemeltetése. Interaktív adatbázis-kezelő felületek.

2.3. Adatmodellezés

A relációs adatanalízis fogalmai. Optimalizálás online tranzakció-feldolgozó rendszerre – normalizálás.

3. Üzleti alkalmazások áttekintése

3.1. Az üzleti alkalmazások osztályozása

Az IT helye, szerepe a gazdasági szervezetekben. A végrehajtást támogató alkalmazások (EDP, OLTP, ERP). Az egyes vezetési szinteket támogató alkalmazások (MIS, EIS, DSS) – üzleti intelligencia alkalmazások (BI, adatbányászat) és ezek OLAP eszköztára.

3.2. A rendszerek integrációja

Adatintegráció, alkalmazásintegráció, folyamatintegráció. Szigetrendszerek, folyamatszinten integrált rendszerek, szervezeti szinten integrált rendszer, hálózati integráció (hálózati gazdaság, e-business).

3.3. Egyéni teljesítmény javítása, csoportmunka és speciális szakterületek támogatása

Szakértői rendszer, workflow menedzsment, projektmenedzsment alkalmazások.

4. Számviteli alkalmazások

A számviteli alkalmazások általános jellemzői (feladatai, részterületei, azok kapcsolatai), számvitel számítógépes környezetben.

4.1. A szintetika elvárható minimum-tulajdonságai (adatmodell, a levezethető jellemzők, funkciók, az egyes elvárások ellenőrzési lehetőségei, kihatásuk a könyvvizsgálatra). A szintetika kiterjesztett modellje (bővítési lehetőségek, adatmodell-hatások, könyvvizsgálati hatások).

4.2. A folyószámlarendszer minimum-tulajdonságai (adatmodell, a levezethető jellemzők, funkciók, az egyes elvárások ellenőrzési lehetőségei, kihatásuk a könyvvizsgálatra).

- 4.3. Az áfa-analitika minimum-tulajdonságai (adatmodell, a levezethető jellemzők, funkciók, az egyes elvárások ellenőrzési lehetőségei, kihatásuk a könyvvizsgálatra).
- 4.4. A deviza-analitika minimum-tulajdonságai (adatmodell, a levezethető jellemzők, funkciók, az egyes elvárások ellenőrzési lehetőségei, kihatásuk a könyvvizsgálatra).
- 4.5. A kalkulációs (munkaszámos-) analitika minimum-tulajdonságai (adatmodell, a levezethető jellemzők, funkciók, az egyes elvárások ellenőrzési lehetőségei, kihatásuk a könyvvizsgálatra).
- 4.6. A pénzeszköz-analitika minimum-tulajdonságai (adatmodell, a levezethető jellemzők, funkciók, az egyes elvárások ellenőrzési lehetőségei, kihatásuk a könyvvizsgálatra). A pénzeszköz-analitika kiterjesztett modellje (bővítési lehetőségek, adatmodell-hatások, könyvvizsgálati hatások).
- 4.7. A befektetett eszköz-analitika minimum-tulajdonságai (adatmodell, a levezethető jellemzők, funkciók, az egyes elvárások ellenőrzési lehetőségei, kihatásuk a könyvvizsgálatra). A befektetett eszköz-analitika kiterjesztett modellje (bővítési lehetőségek, adatmodell-hatások, könyvvizsgálati hatások).
- 4.8. A készletanalitika minimum-tulajdonságai (adatmodell, a levezethető jellemzők, funkciók, az egyes elvárások ellenőrzési lehetőségei, kihatásuk a könyvvizsgálatra). A készletanalitika kiterjesztett modellje (bővítési lehetőségek, adatmodell-hatások, könyvvizsgálati hatások).
- 4.9. A kimenő számla-analitika minimum-tulajdonságai (adatmodell, a levezethető jellemzők, funkciók, az egyes elvárások ellenőrzési lehetőségei, kihatásuk a könyvvizsgálatra).
- 4.10. A béranalitika minimum-tulajdonságai (adatmodell, a levezethető jellemzők, funkciók, az egyes elvárások ellenőrzési lehetőségei, kihatásuk a könyvvizsgálatra). A béranalitika kiterjesztett modellje (bővítési lehetőségek, adatmodell-hatások, könyvvizsgálati hatások).
- 4.11. Az egyéb analitikák tulajdonságai (értékpapírok, saját tőke, céltartalékok, időbeli elhatárolások, nyilvántartási számlák, egyéb mérlegen kívüli analitikák).

5. Az informatika a könyvvizsgálatban

Az ellenőrzési környezet felmérése. A pénzügyi beszámolás szempontjából jelentős informatikai rendszerek felmérése, ellenőrzési pontjainak azonosítása, az ellenőrzések tesztelése. Számítógéppel támogatott könyvvizsgálati technikák (adatbányászat, újraszámítások, elemzések stb. lehetőségei). A

könyvvizsgálat jellemzői számítógépes környezetben. A könyvvizsgálat tervezése számítógépes környezetben.

A KÖNYVVIZSGÁLAT ÉS ELLENŐRZÉS modul vizsgakövetelményei

Az okleveles könyvvizsgálói képesítés Könyvvizsgálat és ellenőrzés modul vizsgáján a könyvvizsgálói képzési programba felvett hallgatónak arról kell számot adnia, hogy ezen vizsgakövetelményben meghatározott tárgyköröknek alapos elméleti ismerője, és felkészültsége birtokában a magyar nemzeti és a nemzetközi könyvvizsgálati standardok, ellenőrzési módszerek és technikák vonatkozásában megfelelő alkalmazói készséggel, kellő jártassággal rendelkezik. A hallgatónak képesnek kell lennie a könyvvizsgálati folyamat megtervezésére, a könyvvizsgálati feladatok elvégzésére. A hallgatónak birtokában kell lennie a könyvvizsgálói feladatok ellátásához szükséges módszereknek és technikáknak, munkája során egyaránt tudja alkalmazni a Nemzeti és a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardokat.

A hallgatónak bizonyítania kell az ellenőrzés különböző fajtáinak, típusának ismeretét, alkalmazási lehetőségeit és feltételeit, a pénzügyi és számviteli információ-rendszer részletes ismeretét, felhasználását a könyvvizsgálói feladatok elvégzése során. A hallgatónak ismernie kell a Nemzeti és a Nemzetközi Könyvvizsgálati és Egyéb Megbízási Standardok követelményrendszerét (beleértve a minőségellenőrzési standardot), iránymutatásainak alkalmazási lehetőségeit és feltételeit. A hallgatónak részletesen ismernie kell a könyvvizsgálói munka alapelveit a tervezés, szervezés feladatait, továbbá a könyvvizsgálati célokat, módszereket, eljárásokat. A hallgatónak képesnek kell lennie egy átfogó könyvvizsgálati stratégia és terv, valamint egy munkaprogram elkészítésére, a beszámoló könyvvizsgálata egyes lépéseinek végrehajtására. A hallgatónak ismernie kell a könyvvizsgálói jelentés és záradék formai és tartalmi követelményeit, összeállításának, illetve a minősítésnek a szempontjait, továbbá a könyvvizsgálói munka dokumentálásának követelményeit, célszerű gyakorlati módszereit.

A **KÖNYVVIZSGÁLAT ÉS ELLENŐRZÉS** modul esetében különálló résztanulmányok a Könyvvizsgálat magyar sajátosságai [2, 3, 18, 19 és 21 pontok], valamint a Könyvvizsgálati standardok [1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 és 20 pontok] részmodulok.

1. A könyvvizsgálat nemzetközi szabályozottsága

A Nemzetközi Könyvvizsgálati és Egyéb Megbízási Standardok rendszere. Az Európai Unió irányelveinek a könyvvizsgálatra vonatkozó szabályai, európai uniós ajánlások és rendeletek.

2. A könyvvizsgálói tevékenység szabályozása és intézményrendszere Magyarországon

A könyvvizsgálói tevékenységgel kapcsolatos alapvető jogszabályok. A Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló

törvény előírásai, a Magyar Könyvvizsgálói Kamara alapszabálya és szabályzatai. A magyar Nemzeti Könyvvizsgálati és Egyéb Megbízási Standardok rendszere, Keretelvek.

3. Etika a könyvvizsgálatban

A Könyvvizsgálók Nemzetközi Szövetségének az etikai kódexe. Összeférhetlenségre és függetlenségre vonatkozó szabályok a magyar törvényekben, valamint a Kamara szabályzataiban.

4. A könyvvizsgálat célja, alapelvei

A könyvvizsgálat célja és hatóköre. A könyvvizsgálat általános alapelvei. A könyvvizsgálati munka fázisai. A könyvvizsgálói megbízások feltételei. Az ügyfél elfogadáshoz/megtartáshoz és a megbízás elfogadáshoz/megtartáshoz kapcsolódó eljárások könyvvizsgálat esetében. Előző könyvvizsgálótól megszerezhető információk. Ajánlattétel. Szerződéskötések, a szerződések formai és tartalmi követelményei. Az elfogadó nyilatkozat. Az irányítással megbízott személyek tájékoztatása a könyvvizsgálati kérdésekről.

5. A könyvvizsgálat tervezése

Kockázatbecslési eljárások az ügyfél és annak környezete megismerése céljából (ágazati, szabályozási és egyéb külső tényezők, a gazdálkodó jellege, célok és stratégiák, a gazdálkodó pénzügyi teljesítményének értékelése, belső ellenőrzés). A lényeges hibás állítások kockázatának becslése a beszámoló és az állítások szintjén. A kockázatbecslésre adott átfogó válaszok és az állítások szintjén jelentkező lényeges hibás állítások kockázatára reagáló könyvvizsgálati eljárások. Az átfogó könyvvizsgálati stratégia és a könyvvizsgálati terv.

6. Az informatika a könyvvizsgálatban

Az ellenőrzési környezet felmérése. A pénzügyi beszámolás szempontjából jelentős informatikai rendszerek felmérése, ellenőrzési pontjainak azonosítása, az ellenőrzések tesztelése. Számítógéppel támogatott könyvvizsgálati technikák (adatbányászat, újraszámítások, elemzések stb. lehetőségei). A könyvvizsgálat jellemzői számítógépes környezetben. A könyvvizsgálat tervezése számítógépes környezetben.

7. Lényegesség a könyvvizsgálatban

A lényegesség fogalma. A lényegesség számszerűsítése. A lényegesség és a könyvvizsgálati kockázat közötti összefüggés. A lényegesség a hibás állítások hatásának értékelésénél.

8. A könyvvizsgáló csalással kapcsolatos felelőssége

A család jellemzői. Az irányítással megbízott személyek és a vezetés felelőssége. A könyvvizsgálatnak a csalással összefüggő belső korlátai. A könyvvizsgáló felelőssége a csalásból eredő lényeges hibás állítások feltárására. A megbízást végző munkacsoport megbeszélése. Kockázatbecslési eljárások. A csalásból eredő lényeges hibás állítás kockázatának azonosítása és becslése. A kockázatbecslésre adott válaszok. A könyvvizsgálati bizonyítékok értékelése. A vezetés nyilatkozatai. Kommunikáció. Eljárás arra az esetre, ha a könyvvizsgáló nem tudja folytatni a megbízást. Törvények és jogszabályok figyelembevétele a könyvvizsgálatnál.

9. Minőségellenőrzés

A minőségellenőrzési rendszer elemei. A vezetés minőségellenőrzésért való felelőssége a könyvvizsgáló cégnél, a vezetés felelőssége a könyvvizsgálat minőségéért. Etikai követelményeknek való megfelelés biztosítása. Ügyfelek és megbízások elfogadása és megtartása. Emberi erőforrások, a munkacsoportok kijelölése. Minőségbiztosítási tevékenységek a könyvvizsgálat végrehajtása során. Figyelemmel kísérés. Dokumentálás.

10. Az éves beszámoló mérlegének könyvvizsgálata

A befektetett eszközök vizsgálata. A forgóeszközök vizsgálata. A saját tőke vizsgálata. A kötelezettségek vizsgálata. A céltartalékok vizsgálata. Az időbeli elhatárolások vizsgálata. A mérleg struktúrájában bekövetkezett változások értékelése.

11. Az éves beszámoló eredménykimutatásának könyvvizsgálata

Az eredménykimutatás ellenőrzésének általános követelményei. A belföldi és az export értékesítés nettó árbevétele helyességének ellenőrzése. Az egyéb bevételek és az egyéb ráfordítások tartalmi helyességének ellenőrzése. Az aktivált saját teljesítmények elszámolásának ellenőrzése. Az anyagjellegű és a személyi jellegű ráfordítások tartalmi, számszaki helyességének ellenőrzése. Az értékcsökkenési leírás elszámolásának ellenőrzése. Az értékesítés közvetlen és közvetett költségeinek ellenőrzése. A pénzügyi műveletek tartalmi, számszaki helyességének vizsgálata. A rendkívüli eredmény helyességének ellenőrzése. Az adóalap és az adófizetési kötelezettség tartalmi, számszaki helyességének vizsgálata. A fizetett osztalék és az osztalékfizetési korlát vizsgálata.

12. A kiegészítő melléklet és az üzleti jelentés ellenőrzése

A kiegészítő melléklet ellenőrzésének követelménye, súlyponti feladatai. A számviteli törvényben előírt adat-, információ-szolgáltatás teljeskörűségének, valóságának vizsgálata. A vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetének értékelése a kiegészítő mellékletben. A cash flow kimutatás ellenőrzése. Az üzleti jelentés a beszámoló más fő részeivel való összhangjának ellenőrzése.

13. A könyvvizsgálati bizonyítékok és azok felhasználása

A beszámoló állításai. A könyvvizsgálati eljárások fajtái és a könyvvizsgálati bizonyítékok megszerzésének eszközei. Jelenlét a fizikai leltárfelvételen. Információk bekérése peres ügyekről. Hosszú lejáratú befektetések vizsgálata. Üzleti egységekre vonatkozó információk. Külső megerősítések. Nyitó egyenlegek. Elemző eljárások. Számviteli becslések könyvvizsgálata. Mintavételezés. Kapcsolt felek. Fordulónap utáni események. Vállalkozás folytatásának elve. Vezetés nyilatkozatai.

14. A könyvvizsgálat dokumentálása

A dokumentálás alapvető céljai. A dokumentálás formai és tartalmi követelményei. A dokumentálás szervezési szempontjai. A dokumentálás technikája. Dokumentációk szerepe a könyvvizsgálat egyes szakaszaiban. A dokumentációk kezelése és megőrzése.

15. A független könyvvizsgálói jelentés

A független könyvvizsgálói jelentéssel szemben támasztott követelmények. A független könyvvizsgálói jelentés szerkezete és tartalma a Számviteli törvény és a magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardok szerint. A könyvvizsgálat során észlelt hiányosságok kommunikációja.

16. A független könyvvizsgálói jelentés minősítései

A független könyvvizsgálói jelentés minősítését okozó tényállások. A hatókör-korlátozás és a vezetéstől eltérő álláspont hatása a könyvvizsgálói véleményre. A figyelemfelhívó megjegyzéseket eredményező esetek.

17. A KKV-k könyvvizsgálatának sajátosságai

A KKV-k fogalma a könyvvizsgálat tekintetében. Ajánlható módszerek és eljárások a KKV-k könyvvizsgálatánál. A dokumentálás sajátos vonatkozásai a KKV-k könyvvizsgálatánál.

18. A költségvetés alapján gazdálkodó szervek könyvvizsgálatának sajátosságai

A költségvetés alapján gazdálkodó szervek éves beszámolóinak könyvvizsgálatára vonatkozó jogszabályi előírások. A költségvetési szervek beszámolóinak könyvvizsgálatánál érvényesülő sajátos eljárások. A költségvetési beszámolóról készített könyvvizsgálói jelentés és egyéb tájékoztatók tartalmi követelményei. A könyvvizsgálók és a költségvetés alapján gazdálkodó szervek sajátos kapcsolata.

19. Hitelintézeti és biztosító intézeti éves beszámolók könyvvizsgálata

A hitelintézeti éves beszámoló könyvvizsgálatának súlyponti feladatai, sajátos módszerei. A felügyeleti előírásokhoz, elvárásokhoz kapcsolódó ellenőrzési feladatok. A biztosító intézetek éves beszámolójának sajátosságai. A biztosító intézeti éves beszámoló ellenőrzésének súlyponti feladatai, sajátos módszerei. A hitelintézetek és biztosítók könyvvizsgálói által készítendő kiegészítő jelentések.

20. Az összevont (konszolidált) éves beszámoló könyvvizsgálata

Az összevont (konszolidált) éves beszámoló könyvvizsgálatának jellemzői. A konszolidált éves beszámoló összeállításához kapcsolódó előkészítő munkák ellenőrzése. Az előkészítő mérleg és eredménykimutatás tartalmi helyességének ellenőrzése. A konszolidációs körök kialakítása ellenőrzésének feladatai. A tőkekonszolidálás végrehajtásának ellenőrzése. Az adósságkonszolidálás végrehajtásának ellenőrzése. A közbenső eredmény kiszűrésének ellenőrzése. A hozam- és ráfordítások kiszűrésének ellenőrzése. A konszolidálás miatti társasági adó különbözet megállapításának ellenőrzése. A konszolidált kiegészítő melléklet ellenőrzésének szempontjai. A konszolidált üzleti jelentés ellenőrzésének alapvető feladatai. A vállalatcsoport tevékenységének értékelése az összevont (konszolidált) éves beszámoló alapján. Az összevont (konszolidált) éves beszámolóról készítendő könyvvizsgálói jelentés sajátosságai.

21. Speciális könyvvizsgálói feladatok

A nem pénzbeli betéttel kapcsolatos könyvvizsgálói feladatok. Az átalakulási vagyonszerkezetekkel és vagyonszerkezetekkel, illetve végleges vagyonszerkezetekkel és vagyonszerkezetekkel kapcsolatos könyvvizsgálói feladatok. Az előtársasággal, a felszámolással és végelszámolással összefüggő könyvvizsgálói feladatok. Az értékhelyesbítéssel és a valós értéken történő értékeléssel, a pénznemváltással stb. kapcsolatos könyvvizsgálói feladatok.